

PORADA MINISTERSTVA VNITRA S ŘEDITELI KRAJSKÝCH ÚŘADŮ A MAGISTRÁTU HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

TÉMA:

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Praha, Spiritka

17. dubna 2024

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Legislativní proces - Aktuální stav:

- Poslanecká sněmovna ST č. 520 – projednáno v I. čtení 28. 11. 2023
- Prikázáno Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj PS jako výboru garančnímu
- Projednáno na Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj PS 1. 2. 2024
- Pozměňovací návrhy (připravené MV) přijaty usnesením Výboru č. 107 s doporučením Poslanecké sněmovně projednat a schválit ST č. 520 ve znění přijatých pozměňovacích návrhů (viz níže)
- **V rámci 98. schůze PS projednáno ve II. čtení 16. 4. 2024 (viz PN níže)**

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Přehled hlavních změn – současný stav:

V oblasti vzdělávání:

- Úprava konceptu vstupního vzdělávání a zvláštní odborné způsobilosti (ZOZ)
- ZOZ pro úředníky obcí I. typu – tzv. průřezová ZOZ
- ZOZ pro „neúředníky“ (uchazeče o práci v územní veřejné správě, volené zástupce ÚSC)
- Změna systému akreditací (akreditace pouze vzdělávacích institucí a přípravy na ZOZ)
- Institut uznání rovnocennosti vzdělání (pouze ex lege ve spolupráci s VŠ a VOŠ)

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Přehled hlavních změn – současný stav:

V pracovněprávní rovině:

- úprava předpokladů na pozici úředníka - § 4 (rozšíření okruhu osob, které se mohou stát úředníky, o občany EU),
- zjednodušení veřejné výzvy a výběrového řízení - § 6 a § 7 (do uzavření pracovní smlouvy resp. jmenování vedoucího úředníka lze výpis z RT nahradit čestným prohlášením, ověřenou kopií o dosaženém vzdělání prostou kopií),
- nově odměna za členství v řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánech PO, jejímž předmětem činnosti je podnikání v případě vyslání územním samosprávným celkem - § 16 (úprava dle připravované novely ZP – ST č. 423 – úhrnem za kalendářní rok nejvýše 25 % z ročního úhrnu nejvyššího platového tarifu a osobního příplatku v příslušné platové třídě; u vedoucího úředníka včetně příplatku za vedení, který mu lze jako nejvýše přípustný přiznat),
- zrušení náhrad za vzdělávání vedoucích při nesetrvání v PP 3 roky - § 27 (nejde o zvyšování kvalifikace).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj PS byly podány 3 pozměňovací návrhy:

1. Pozměňovací návrh paní poslankyně Elišky Olšákové:

doplnění novely zákona o obcích a zákona o hlavním městě Praze - drobná úpravu koeficientů určujících horní hranici výše odměny neuvolněných radních v obcích (a pražských městských částech) ve velikostních kategoriích 601 až 1000 a 1001 až 3000 obyvatel. Výše předmětných koeficientů se uvádí do souladu s koeficienty pro ostatní neuvolněné radní.

Jedná se o nápravu situace vzniklé při projednávání předchozí novely zákonů o obcích a o hlavním městě Praze, kdy byl přijat pouze jeden ze dvou vzájemně provázaných pozměňovacích návrhů, což vede v současné době k nevhodné disproporcii.

Je navrženo, aby **účinnost** těchto změn zákonů o obcích a o hlavním městě Praze **nastala dříve než u zbývajících pasáží návrhu, tedy již prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení zákona.**

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

2. Pozměňovací návrhy paní poslankyně Milady Voborské:

- **posun nabytí účinnosti** navrhovaného zákona z 1. července 2024 **na 1. ledna 2025.**
- změna zmocňovacích ustanovení ke stanovení obsahu a rozsahu zkoušky vstupního vzdělávání a zkoušky zvláštní odborné způsobilosti, aby tyto otázky nemusel upravovat prováděcí právní předpis (vyhláška), nýbrž aby byl **obsah a rozsah zkoušek zveřejněn na internetových stránkách Ministerstva vnitra.**

Účelem navrhované změny je, aby stanovení obsahu a rozsahu obou zkoušek bylo pro úředníky skutečně co nejlépe využitelné za účelem přípravy na vykonání zkoušky a aby odpovídalo aktuálnímu obsahu právních předpisů, jejichž znalosti jsou vykonáním zkoušky prokazovány. Zveřejnění obsahu a rozsahu zkoušek na internetových stránkách je oproti stanovení právním předpisem pružnější a pro úředníky vstřícnější.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

**Pozměňovací návrhy projednané v
podrobné rozpravě ve II. čtení**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Pozměňovací návrhy paní poslankyně Zuzany Ožanové:

1. zavedení **speciálního režimu pro výběrové řízení na obsazení pracovního místa zařazeného v 5. až 9. platové třídě** po vzoru zákona o státní službě. V tomto případě by podle pozměňovacího návrhu
 - bylo možné stanovit, že se neprovádí pohovor před výběrovou komisí, **(to není povinné ani dnes)**
 - bylo možné provést pohovor nebo písemnou zkoušku před bezprostředně nadřízeným vedoucím úředníkem,
 - „nejvhodnějšího“ uchazeče vybral vedoucí úřadu v písemné dohodě s bezprostředně nadřízeným vedoucím úředníkem z uchazečů, jejichž písemné přihlášky nebyly vyřazeny.

Pozn.: *Oproti zákonu o státní službě má již stávající zákon o úřednících zjednodušený režim přijímání úředníků pro „jedničkové“ obce formou veřejné výzvy, při níž vybírá úředníka z přihlášených zájemců vedoucí úřadu, bez výběrové komise i bez povinného osobního pohovoru. Pokud by tedy již mělo být věcně uvažováno o zjednodušení procesu výběru uchazečů zařazených do nižších platových tříd, nabízí se především využití již existujícího režimu jednoduché veřejné výzvy.*

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

2. (+3.) zvýšení povinného minimálního rozsahu vzdělávání úředníka. Návrh novely obsahuje snížení rozsahu předepsaného vzdělávání úředníka z 18 pracovních dnů během tří let na 9 pracovních dnů. **Poslankyně Ožanová navrhuje alternativně: 12 pracovních dnů / 15 pracovních dnů během tří let.**

Pozn.: *Vládní návrh zákona obsahující snížení na 9 dní byl důkladně diskutován v rámci mezirezortního připomínkového řízení a v rámci jednání se zástupci AKČR, SMOČR a STMOÚ; počítalo se s ním i v návrhu zpracovaném v minulém volebním období. Z tohoto důvodu se jeví toto řešení jako vhodnější.*

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

4. vztažení navrhovaného režimu vyslání úředníka do řídicího nebo kontrolního orgánu právnické osoby provozující podnikatelskou činnost (viz § 16 odst. 3 zákona o úřednících) **i na vyslání zastupitelstvem jiného územního samosprávného celku, jehož je úředník členem.**

[k tomu doplněn pozměňovací návrh (5.) paní poslankyně Marie Pošarové, že v případě, kdy jde o odměnu člena zastupitelstva jiného územního samosprávného celku, anebo člena orgánu zřízeného zastupitelstvem či radou jiného územního samosprávného celku, nemá úředník o tom povinnost bezodkladně informovat územní samosprávný celek]

Pozn.: Problematicke dalšího rozvolnění pravidel pro účast úředníků ve zmíněných orgánech podnikajících právnických osob se věnuje chystaný návrh Ministerstva práce a sociálních věcí, který má otázku upravit jednotně i v zákoníku práce a v zákoně o státní službě. Navíc pozměňovací návrh vykazuje i legislativní nedostatky, a proto se s ním nelze ztotožnit.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Pozměňovací návrhy pana poslance Lukáše Vlčka:

6. novela zákona o státní službě – zrušení zkoušky z českého jazyka pro žadatele o přijetí do služebního poměru ze strany státních občanů jiných členských států Evropské unie a státních občanů států, které jsou smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru; čestné prohlášení; ověření znalosti jazyka v rámci pohovoru/výběrového řízení
 - zrušení vzoru služebního průkazu (jednotlivé služební úřady budou moci upravit vzhled služebního průkazu podle vlastních možností a potřeb)
7. novela zákona o obcích a zákona o pedagogických pracovnících
 - *představuje analogii úpravy sdíleného úředníka, avšak u aktivit, které nemají charakter správní činnosti ve smyslu zákona o úřednících územních samosprávných celků. Má na podobném principu umožnit využití zaměstnanců společenství obcí i jím zřízené či založené právnické osoby (viz § 39a zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů) členskou obcí společenství obcí i jí zřízenou příspěvkovou organizací nebo školskou právnickou osobou („sdílený pedagog“);*

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

7. novela zákona o obcích a zákona o pedagogických pracovnících

- *navrhuje se rozšíření spektra správních činností, které může sdílený úředník pro obce vykonávat. Stávající znění § 53e odst. 2 zákona o obcích totiž jeho použitelnost omezuje v rámci přenesené působnosti na ty agendy, které vykonávají všechny obecní úřady. Tím jsou vyloučeny zejména specifické oblasti s vlastní úpravou okruhu obecních úřadů, které danou agendu vykonávají – agendy matrik, vidimace a legalizace, kontaktních míst veřejné správy (Czech POINT) či agenda vykonávaná obecnými stavebními úřady.*

Proto se navrhuje předmětné ustanovení modifikovat tak, že prostřednictvím zaměstnance společenství obcí bude možné zajišťovat veškeré správní činnosti v rámci přenesené působnosti svěřené obecním úřadům. Výjimkou bude přenesená působnost v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností ve smyslu § 61 odst. 1 písm. c) a § 66 zákona o obcích, neboť členem společenství obcí může být jen jedna obec s rozšířenou působností, která své kompetence vykonává pro svůj správní obvod za pomoci dostatečně personálně vybaveného obecního úřadu. Zachována zůstává i dosavadní výjimka pro působnost podle volebních zákonů.

Vždy se pochopitelně bude jednat jen o tu přenesenou působnost, kterou může konkrétní obec sama vykonávat, neboť institut sdíleného úředníka slouží k řešení personálního zabezpečení výkonu správních činností, nikoli k rozšiřování působnosti jednotlivých obcí mimo rámec vyplývající z příslušných právních předpisů.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

8. novela zákona o úřednících územních samosprávných celků

- Změna pojmu správní činnosti v § 2 odst. 3: *Správními činnostmi se pro účely tohoto zákona rozumí plnění úkolů územního samosprávného celku při výkonu veřejné moci a dalších úkolů v samostatné nebo přenesené působnosti územního samosprávného celku podle **zvláštních** právních předpisů. Správními činnostmi nejsou pomocné, servisní nebo manuální práce ani práce, které výkon těchto prací řídí.*

Nejvyšší soud České republiky ve své recentní judikatuře (viz rozsudek sp. zn. 21 Cdo 2956/2021-351 ze dne 24. března 2023; rozsudek sp. zn. 21 Cdo 4041/2018-223 ze dne 28. srpna 2020) dospěl (prostřednictvím výkladu Soudního dvora EU k obsahu výjimky z volného pohybu pracovníků vztahující se na zaměstnance ve veřejné správě podle Smlouvy o založení Evropského společenství) k závěru, podle kterého „pod správní činnosti ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona o úřednících je možno podřadit plnění úkolů v oblasti veřejné správy (státní správy a samosprávy), tj. činnosti vykonávané na podkladě a v mezích veřejného práva v obecném (veřejném) zájmu, jež představují přímý nebo nepřímý výkon moci spojený s odpovědností konajícího správního orgánu a osob do něj zařazených za dosažení sledovaného výsledku“. Tím dochází k určitému posunu a zúžení dosavadního ustáleného výkladu definice pojmu správní činnosti, v jehož důsledku by úředníkem byl pouze takový zaměstnanec územního samosprávného celku zařazený do jeho úřadu, který se podílí na výkonu veřejné moci (vrchnostenské správy). Novelou se tak upravuje výkon správních činností i na činnosti mimo vrchnostenskou veřejnou správu.

Vypuštěním slova „zvláštních“ bude zřejmé, že se jedná o úkoly ÚSC uložené všemi právními předpisy, tj. i zákonem o úřednících, jako je zabezpečování výběrových řízení či vzdělávání úředníků.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Pozměňovací návrhy poslanců Viktora Vojtky/Jiřího Havránka a Jakuba Michálka:

9. Změna zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv

- Chybějící úprava podpisu sdělení Národní rozpočtové rady ve Sbírce (předseda nebo člen na základě delegace); úprava kontrasignace u některých podpisů prezidenta republiky v souladu s Ústavou (vyhlášení voleb do Poslanecké sněmovny nebo Senátu).
- Odložení termínu spuštění e-Legislativy (v současné době postupně od 1. 7. 2024, 1. 10. 2024 a 1. 1. 2025). Nově navrhané termíny jsou následující:
 - termín zahájení používání e-Legislativy pro akty mezinárodního práva a tzv. jiné akty je navržen 1. 12. 2024/1. 7. akty mezinárodního práva a tzv. jiné akty 15. 1. 2025;
 - termín zahájení používání e-Legislativy pro vyhlášky a nařízení vlády je navržen na 1. dubna 2025/15. 1. 2025;
 - termín zahájení používání e-Legislativy pro zákony, ústavní zákony, nálezy Ústavního soudu je navržen na 15. 1. 2026. Tím by měla být poskytnuta adekvátní doba pro seznámení se se systémem mimo jiné též poslancům zvoleným v příštím volebním období Poslanecké sněmovny (pozn.: poslanec Jakub Michálek naopak navrhuje 15. 10. 2025, aby nedošlo k zatížení poslanců v dalším volebním období, tj. aby se neučili dva systémy v PS).

Děkuji za pozornost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly